

HAZİRAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ 4 TEMMUZ 2017

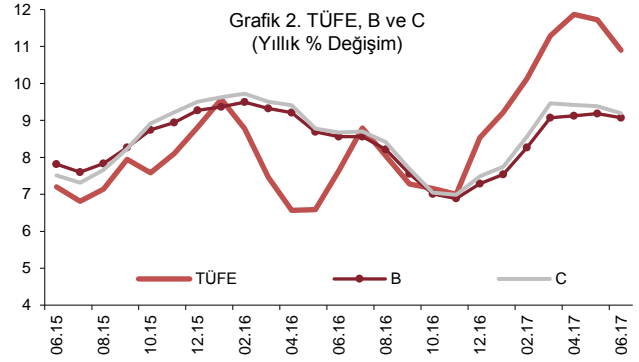
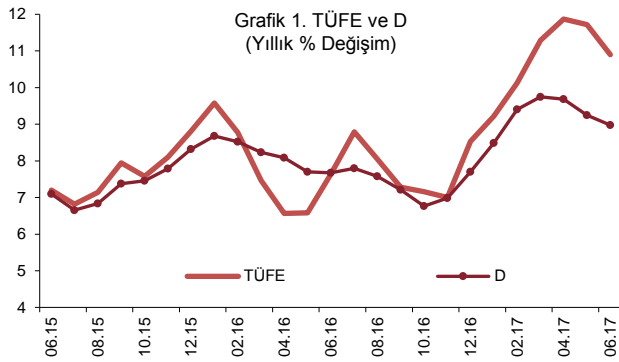
ÖZET...

Haziran ayında tüketici fiyatları yüzde 0,27 oranında düşmüş ve yıllık enflasyon 0,82 puan azalarak yüzde 10,90 olmuştur. Bu dönemde, Aralık ayından bu yana yükselmekte olan gıda enflasyonunda taze meyve-sebze ürünlerine bağlı olarak düşüş kaydedilmiştir. Yıllık enflasyon enerji ve temel mal grubunda gerilerken hizmet grubunda sınırlı bir artış göstermiştir. Çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonunda kısmi bir iyileşme gözlenirken ana eğiliminde de yavaşlama kaydedilmiştir.

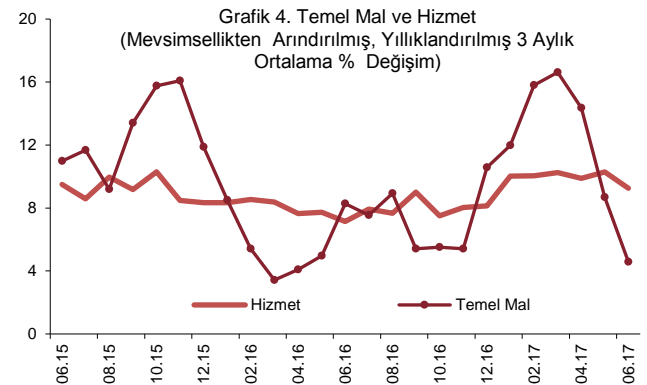
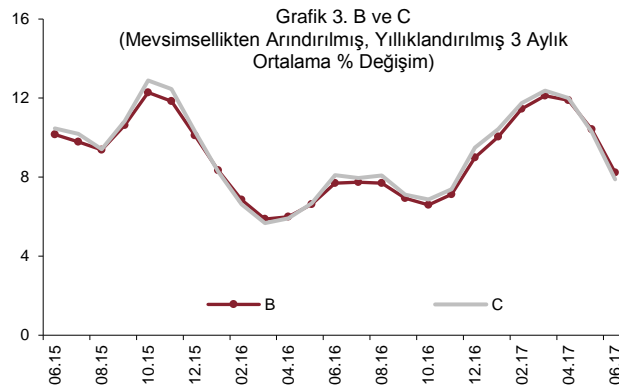
...DEĞERLENDİRMELER...

Haziran ayında tüketici fiyatları yüzde 0,27 oranında azalmış ve yıllık enflasyon 0,82 puan düşerek yüzde 10,90 olmuştur (Grafik 1 ve Tablo 1). Bu dönemde B ve C endekslerinin yıllık değişim oranları sırasıyla 0,12 ve 0,18 puan düşerek yüzde 9,07 ve 9,20 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 2).¹

Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, bir önceki aya göre gıda, temel mal ve enerji gruplarının katkısının sırasıyla 0,55, 0,15 ve 0,15 puan azaldığı görülmüştür. Hizmet ve alkol-tütün gruplarının katkısında ise önemli bir değişim olmamıştır.

Mevsimsellikten arındırılmış verilerle çekirdek enflasyon göstergelerinin üç aylık ortalamaları incelendiğinde ana eğilimdeki yavaşlamanın sürdüğü gözlenmiştir (Grafik 3). Bu dönemde ana eğilimdeki yavaşlama, Türk lirasının yakın dönemdeki seyrine bağlı olarak temel mal grubunda daha belirginken hizmet grubunda daha sınırlı olmuştur (Grafik 4).

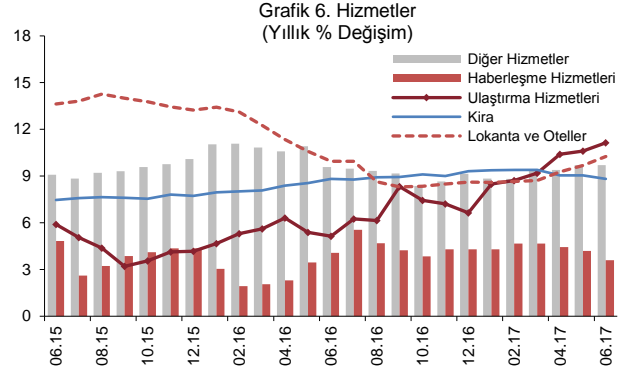
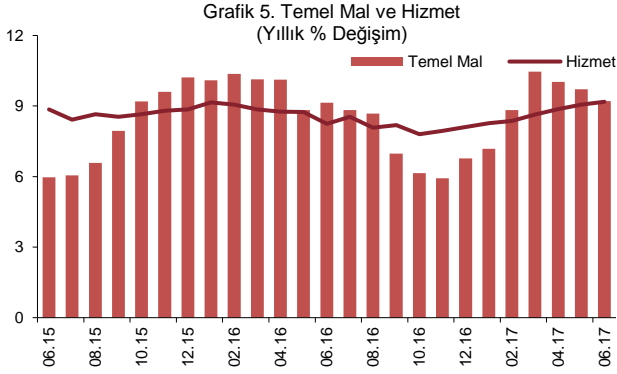

Haziran ayında hizmet grubu fiyatları yüzde 0,53 oranında artmış, grup yıllık enflasyonu 0,12 puan yükselerek yüzde 9,18 olmuştur (Grafik 5 ve Tablo 1). Bu dönemde yıllık enflasyon ulaştırma

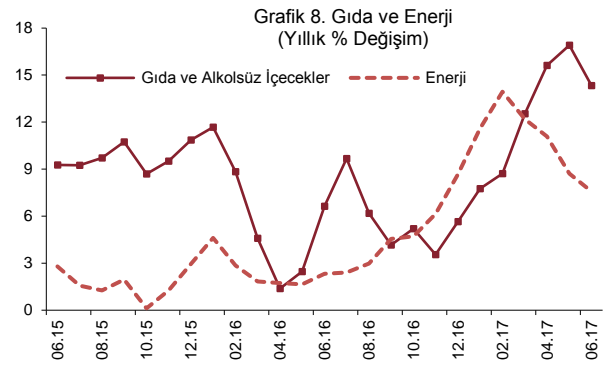
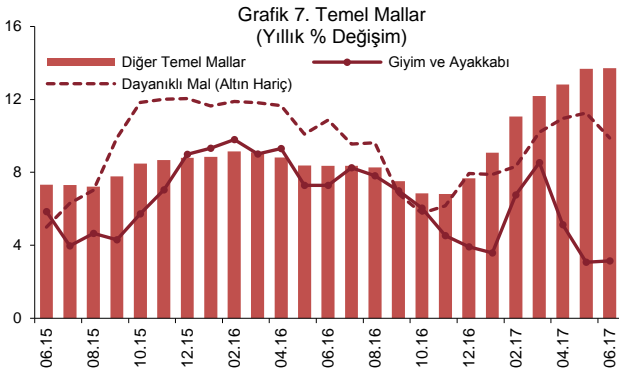
¹ B: İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE,
C: Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE,
D: İşlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç TÜFE.

HAZİRAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ 4 TEMMUZ 2017

ve lokanta otel gruplarında yükselmiş, haberleşme ve kira gruplarında gerilemiş, diğer hizmetler grubunda ise yatay seyretmiştir (Grafik 6). Aylık bazda, ulaştırma grubunda fiyatlar kara yolu ile şehirlerarası yolcu taşımacılığı hizmetlerine bağlı olarak yükselmiştir. Lokanta otel grubunda ise özellikle kırmızı et fiyatlarındaki artışın da etkisiyle yemek hizmetleri fiyatları yükselirken otel fiyatlarında bu dönemde düşüş gözlenmiştir.

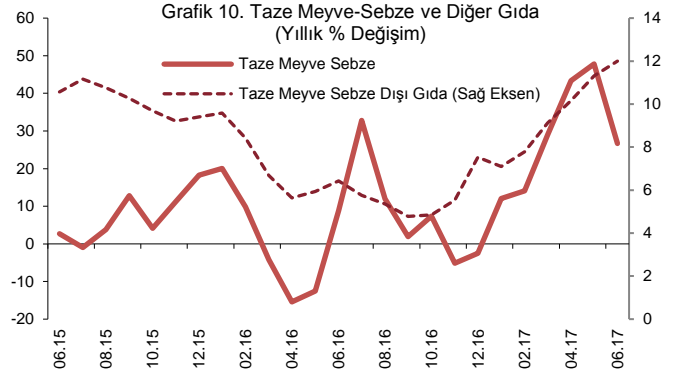
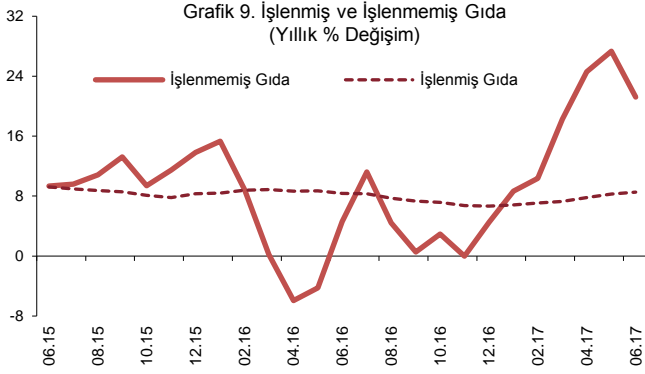
Temel mal grubu yıllık enflasyonu Haziran ayında 0,51 puan azalarak yüzde 9,20'ye gerilemiştir (Grafik 5). Bu düşüşte Türk lirasının son dönemdeki seyrine bağlı olarak dayanıklı mal grubu belirleyici olmuştur. Dayanıklı mal grubu fiyatları bu dönemde otomobil öncülüğünde gerilemiştir (Tablo 1). Diğer yandan, giyim grubu yıllık enflasyonu nispeten yatay seyretmiştir. Bu dönemde diğer temel mallarda aylık fiyat artışları bir miktar yavaşlamakla birlikte, grup yıllık enflasyonu yüksek seviyesini korumuştur (Grafik 7).

Enerji fiyatları Haziran ayında yüzde 0,57 oranında azalmıştır (Tablo 1). Uluslararası petrol fiyatlarındaki düşüş ve Türk lirasının ABD dolarına karşı değer kazancına bağlı olarak bu dönemde akaryakıt ve tüp gaz fiyatları sırasıyla yüzde 1,54 ve yüzde 0,35 oranında gerilemiştir. Bu gelişmelerle birlikte, enerji grubu yıllık enflasyonu 1,15 puanlık düşüşle yüzde 7,56 olmuştur (Grafik 8).

Gıda ve alkolsüz içecekler grubunda Aralık ayından bu yana yükselmekte olan yıllık enflasyon, Haziran ayında 2,57 puan azalarak yüzde 14,34'e gerilemiştir (Grafik 8). Bu gelişmede, özellikle taze meyve-sebzedeki baz etkisine bağlı olarak, işlenmemiş gıda yıllık enflasyonunda gözlenen düşüş belirleyici olmuştur (Grafik 9). Diğer taraftan, mevsimsel etkilerden arındırılmış işlenmemiş gıda fiyatları Haziran ayında da artmaya devam etmiştir. Bu gelişmede, özellikle kırmızı et fiyatlarındaki yüzde 4,88 oranındaki yüksek artış dikkat çekmiştir. Böylece, kırmızı ette yıl başından bu yana gözlenen birikimli fiyat artışı yüzde 16,22'ye ulaşmıştır. İşlenmiş gıda grubunda ise aylık fiyat artışlarındaki yavaşlamaya karşın yıllık enflasyondaki yükseliş sürmüştür (Grafik 9). Özetle, Haziran ayında gıda enflasyonundaki yavaşlama büyük ölçüde taze meyve-sebze fiyatlarından kaynaklanırken taze meyve-sebze dışı gıda grubunda yıllık enflasyon artış eğilimini korumuştur (Grafik 10).

HAZİRAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ 4 TEMMUZ 2017

Tablo 1. Haziran Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Aylık		Yıllık	
	Haziran 2017	Haziran 2016	Haziran 2017	Haziran 2016
TÜFE	-0,27	0,47	10,90	7,64
1. Mallar	-0,61	0,49	11,67	7,37
Enerji	-0,57	0,50	7,56	2,33
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	-1,06	1,16	14,34	6,63
İşlenmemiş Gıda	-2,47	2,46	21,21	4,62
Taze Meyve-Sebze	-9,36	5,79	26,65	8,78
Diğer İşlenmemiş Gıda	1,83	0,61	18,38	3,03
İşlenmiş Gıda	0,33	0,10	8,53	8,37
Ekmek ve Tahıllar	0,49	0,45	7,97	9,85
Diğer İşlenmiş Gıda	0,24	-0,10	8,83	7,57
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	-0,33	0,03	11,56	9,86
Temel Mallar	-0,43	0,04	9,20	9,14
Dayanıklı Mallar (Altın Hariç)	-0,75	0,48	9,89	10,87
Giyim ve Ayakkabı(*)	-1,28	-1,35	3,15	7,30
Diğer Temel Mallar	0,74	0,70	13,72	8,36
Alkollü İçecekler ve Tütün	0,01	0,00	21,70	12,80
Altın	0,27	-0,20	20,61	15,32
2. Hizmetler	0,53	0,42	9,18	8,25
Kira	0,62	0,83	8,81	8,83
Lokanta ve Oteller	1,03	0,49	10,26	9,95
Ulaştırma Hizmetleri	0,80	0,33	11,14	5,14
Haberleşme Hizmetleri	0,03	0,61	3,60	4,08
Diğer Hizmetler	0,14	0,13	9,70	9,58
3. Temel Göstergeler				
B - İşlenmemiş Gıda Ürünleri, Enerji, Alkollü İçkiler ve Tütün ile Altın Hariç TÜFE	0,12	0,22	9,07	8,56
C - Enerji, Gıda ve Alkolsüz İçecekler, Alkollü İçkiler ile Tütün Ürünleri ve Altın Hariç TÜFE	0,07	0,24	9,20	8,67
D - İşlenmemiş Gıda, Alkollü İçecekler ve Tütün Ürünleri Hariç TÜFE	0,01	0,25	8,98	7,68

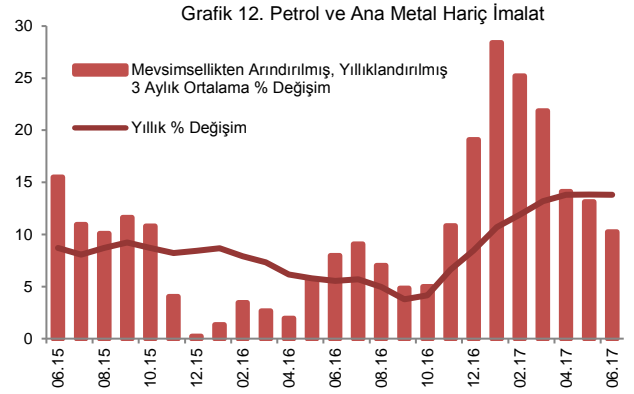
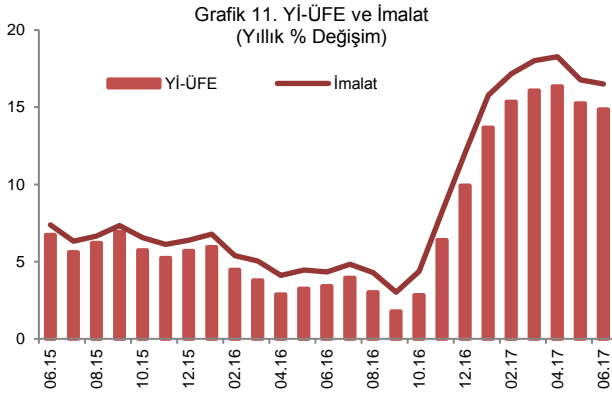
Kaynak: TÜİK.

(*) Giyim hizmetlerini içermemekte olup, sadece malları kapsamaktadır.

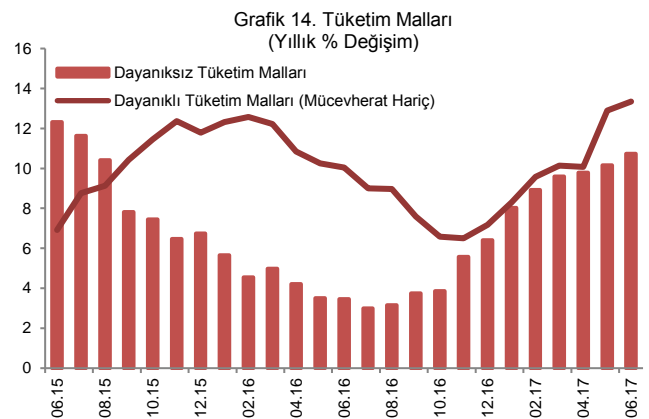
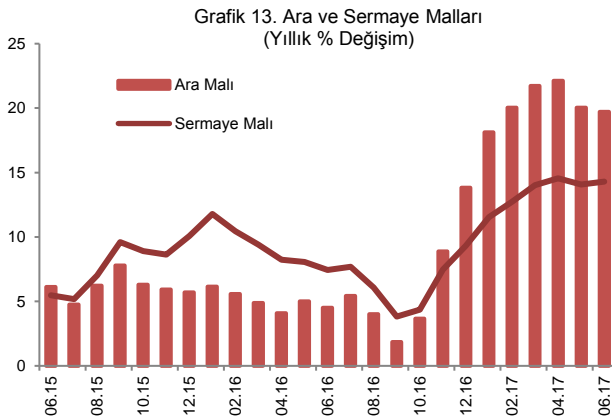
HAZİRAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ 4 TEMMUZ 2017

...Yİ-ÜFE...

Yurt içi üretici fiyatları Haziran ayında uluslararası petrol fiyatları ve döviz kurundaki olumlu görünümle yataya yakın seyretmiş, yıllık enflasyon ise 0,39 puan gerileyerek yüzde 14,87 olmuştur (Grafik 11). Yıllık enflasyon imalat sanayisinde yüzde 16,49'a gerilerken petrol ve ana metal hariç imalat sanayi fiyatlarının mevsimsellikten arındırılmış ana eğilimi bir miktar yavaşlamakla birlikte yüksek seviyesini korumuştur (Grafik 12).

Ana sanayi gruplarına göre incelendiğinde, Haziran ayında dayanıksız tüketim mallarında yüzde 0,54 oranında bir fiyat artışı gözlenmiş, dayanıklı tüketim ve sermaye mallarında ise daha ılımlı fiyat artışları izlenmiştir. Diğer yandan, ara malında fiyatlar nispeten yatay seyretmiştir (Tablo 3). Dayanıksız tüketim malı fiyatlarında et ve tekstil ürünleri, dayanıklı tüketim malı fiyatlarında ise beyaz eşyalar belirleyici olmuştur. Sermaye mallarında gözlenen fiyat artışında ise motorlu kara taşıtları ile parça ve aksesuarları öne çıkmıştır. Sonuç olarak bu dönemde, tüketici fiyatları üzerindeki üretici fiyatları kaynaklı baskılar zayıflamaya devam etmekle birlikte güçlü seyrini korumuştur.

HAZİRAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ 4 TEMMUZ 2017

...TABLOLAR

Tablo 2. Haziran Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Ağırlık	Haziran 2017		Haziran 2016	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	-0,27	10,90	0,47	7,64
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	21,77	-1,06	14,34	1,16	6,63
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,87	0,01	21,70	0,00	12,80
Giyim ve Ayakkabı	7,33	-1,25	3,24	-1,33	7,31
Konut	14,85	0,31	7,39	0,47	6,68
Ev Eşyası	7,72	0,48	6,76	0,43	9,75
Sağlık	2,63	0,17	12,66	0,74	9,81
Ulaştırma	16,31	-0,84	14,07	0,67	6,45
Haberleşme	4,12	-0,39	3,07	0,24	3,07
Eğlence ve Kültür	3,62	-0,14	10,91	-0,19	5,97
Eğitim	2,69	1,05	9,59	0,95	7,82
Lokanta ve Oteller	8,05	1,03	10,26	0,49	9,95
Çeşitli Mal ve Hizmetler	5,04	0,52	11,84	0,31	11,33

Kaynak: TÜİK.

Tablo 3. Haziran Ayı Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Ağırlık	Haziran 2017		Haziran 2016	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Yİ-ÜFE	100	0,07	14,87	0,41	3,41
Madencilik	3,36	-1,26	9,70	2,56	0,36
İmalat	88,79	0,05	16,49	0,29	4,33
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	86,18	0,17	15,99	0,11	5,13
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	77,80	0,24	13,81	0,25	5,53
Elektrik, Gaz Üretimi ve Dağıtım	6,81	0,90	-1,53	0,83	-6,14
Su Temini	1,03	0,36	10,66	0,90	8,17
Ana Sanayi Kollarına Göre Yİ-ÜFE					
Ara Malı		-0,06	19,72	0,21	4,51
Dayanıklı Tüketim Malları		0,21	14,61	-0,02	11,37
Dayanıklı Tüketim Malları (Mücevherat Hariç)		0,13	13,35	-0,27	10,04
Dayanısız Tüketim Malları		0,54	10,73	0,02	3,46
Sermaye Malı		0,24	14,28	0,05	7,44
Enerji		-0,83	7,89	2,49	-6,58

Kaynak: TÜİK.

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.